

Oktober 1979 - De vierjarige Ilse belt over een boze meneer

Op een avond vroeg Ilse me heel dringend hoe de telefoon werkte. Ze wilde me bellen over een boze meneer die mama kwaad deed.

Ik vroeg het aan Wies, maar die lachte alleen maar.

‘Dat zegt ze wel vaker, maar dat klopt niet.’

Maar Ilse drong toch aan, ze wilde weten hoe ze me kon bellen.

Het was een draaischijftelefoon en ik gaf haar een papiertje waarop mijn telefoonnummer in Leeuwarden stond en ze oefende even. Een kind van bijna vijf jaar. Ik legde haar goed uit dat als ze de verkeerde toon hoorde, ze weer gewoon helemaal opnieuw moest beginnen.

Onze secretaresse, Stella van Arkel, was uitstekend en was trots op hoe ik met haar samen een grote order had binnengehaald. Ze had het Marinus ook even goed duidelijk gemaakt, toen die later arrogant terugkwam van vakantie en deed alsof hij het allemaal zelf had gedaan. Ze was echt boos op hem geweest. Ook stom dat ik me door hem zo liet koeioneren.

Op een middag, toen we aan het werk waren, kwam Stella bij me en vroeg hoe mijn dochtertje ook al weer heette.

‘Die heet Ilse’, zei ik haar vragend aankijkend.

‘Ik had net een kind aan de lijn en die vroeg naar papa en had het over een boze meneer. Ik vroeg of ze haar moeder even wilde geven, maar toen hoorde ik niets meer’, zei Stella.

We begrepen het beiden niet, maar een paar dagen later had Stella weer dat kind aan de lijn en ze hoorde nu de naam Ilse.

Ik nam het nu over. Het was echt Ilse en ze had het over een boze meneer en mama kleertjes uit. Ze was duidelijk in paniek, merkte ik wel. Maar Wies zou dat nooit doen, dat was onmogelijk immers.

‘Geef mama maar even aan de telefoon’, zei ik, maar ze raakte in paniek. ‘Mama wil niet komen, dat kan niet.’

‘Doe maar rustig’, zei ik onnozel. ‘Vraag mama maar even.’

Ze ging weg, kwam weer terug en zei dat mama niet luisterde. ‘Papa gauw komen.’ Daar begreep ik niets van en alles ging traag.

Stella had nieuwsgierig naast me gestaan en meegeluisterd. Ze wilde beslist dat ik naar huis reed toen ze merkte dat ik het gewoon liet zitten en wat voor me uit staarde.

‘Dat klopt toch niet daar bij je thuis, zo’n kind belt niet zomaar helemaal hier naar een bedrijf? Je moet beslist gaan en wel direct.’

Ze duwde me de sleutels in de hand en zei dat het werk wel even kon wachten.

Ik reed direct naar huis, maar vergat het gebeurde alweer en op de oprit stond de auto van de loodgieter die de waterleiding had aangelegd en ik parkeerde er schuin achter. Hij kwam net de deur uit lopen toen ik uitstapte en Wies stond in de deuropening.

‘Kun je die auto even aan de kant zetten? Ik moet nu weg’ vroeg hij me op bevelende toon.

‘Wat kwam je doen?’ vroeg ik nieuwsgierig.

‘Ik heb nog even gekeken of alles in orde was’, zei hij nogal kortaf en hij stapte gewoon in zijn auto.

Ik was verbaasd en was het hele voorval met Ilse alweer bijna vergeten.

Toen ik binnenkwam en vroeg wat hij gedaan had, wist Wies het niet meer precies. Ilse was er ook en vloog me wat paniekerig om de hals en had het over een boze meneer en mama kleertjes uit.

Ik liep naar boven om me om te kleden. Het bed was niet opgemaakt en de douche was nat. Alles ging weer traag, als onder verdoving.

De volgende dag vroeg Stella hoe het geweest was.

‘Wat bedoel je?’ vroeg ik.

‘Je weet wel, over Ilse die belde over die meneer’, zei ze, maar ik herinnerde me er niet veel van.

‘Wat bedoel je precies’, vroeg ik dan ook.

Ze noemde Ilse die gisteren belde over de boze meneer en nu wist ik het weer. ‘Er was niets aan de hand’, zei ik.

Ze vroeg door en was stomverbaasd over mijn onwetendheid en omdat ik me er bijna niets van kon herinneren. Ze was zelf heel ongerust geweest en mijn vreemde houding verbaasde haar dan ook hevig.

Op een andere dag vroeg Marinus plotseling of hij mijn auto even mee mocht nemen. Dat mocht natuurlijk wel en hij nam mijn sleutelbos, waar de huissleutel ook aan zat, mee. Joop de Boer ging ook even mee, zei Marinus. Ik vroeg verbaasd waar ze dan heen wilden.

‘Een klein eindje rijden en even kijken hoe die auto van jou rijdt’, zei hij.

Later belde Wies me op en zei dat er iets vreemds gebeurd was.

‘Marinus was hier met Joop de Boer en ze zaten in de kamer toen ik beneden kwam. Ik herinnerde me niet dat ik ze had binnen gelaten. Hoe kan dat nou, vreemd hè?’

Ja, dat was zeker vreemd. Ze hadden wel mijn auto mee met de sleutel. Maar je gaat toch niet zomaar zelf mijn huis in, dacht ik.

Marinus en Joop kwamen later terug en begonnen in de gang tegen me te praten. Alles ging traag en ik hoorde Joop plotseling iets vragen.

‘Hans, waarom loop je nou steeds weg?’

Ik was op dat moment op weg naar mijn eigen kamer en wist eigenlijk niet waarom ik wegliep bij hen. Dus liep ik verbaasd weer terug.

‘Wat is er dan?’ vroeg ik hen. Ze begonnen weer ergens over, maar ik begreep er niets van. Ze waren bij mij thuis geweest, begreep ik nu, dus het verhaal van Wies klopte wel.

Marinus had het later, net voordat ik naar huis ging, over een rode vlek op de muur. Ik begreep niet waar hij het over had en vergat het in een soort verdoving.

Toen ik thuiskwam, zag ik onder de trap tot mijn grote verbazing een kleine rode vlek op de witte muur. Wies wist niet hoe die er gekomen was en ook niet hoe Marinus en Joop daar plotseling binnenkwamen.

Het leek op een bloedvlek, maar niemand van ons had een wond en zeker niet één die zoveel bloed kon afgeven. Dat moet gezien de hoogte wel een bloedneus of zo geweest zijn, of een elleboog die helemaal open lag.

Wies boende de vlek weg, maar dat wilde niet zo goed en hij werd alleen maar groter. Wel minder zichtbaar.

De vlek zat er nog jaren, tot we het overschilderden en jaren later schilderden we het hele stuk opnieuw, zodat ook de witte vlek van het overschilderen niet meer zichtbaar was.

December 1979 - Goed nieuws en Stella van Arkel

Wies was inmiddels weer zwanger en we hielden het geheim voor iedereen totdat Wies het haar moeder en haar zussen verteld had.

Dus vertelde ik het later ook trots aan Stella. Vreemd genoeg zag ik haar heel verbaasd, bedenkelijk en bijna bang kijken, bijna boos ook. Heel vreemd, want dat is een abnormale reactie. Normaal zou zijn geweest dat ze me gewoon feliciteerde.

Ze vroeg toen, me vreemd angstig aankijkend, hoeveel maanden het al was.

‘Het is nu drie maanden inmiddels’, zei ik en ik zag haar rekenen. Haar ogen werden groot en ze liep onmiddellijk weg naar het kantoor van Marinus.

Door de muur heen hoorde ik opgewonden stemmen. Ik was nieuwsgierig, dus liep ik naar de wand en kon via het plafond wat beter horen wat er gezegd werd.

‘Jullie hadden het moeten vertellen. Dit kan niet, die stakker weet van niets’, hoorde ik Stella zeggen. Wat wist ik niet dan? Maar Marinus antwoordde al.

‘Wat kan ik er nou aan doen, ik wist dat toch niet?’ hoorde ik hem nog vrij luid zeggen tegen Stella.

Vreemd, want wat heeft die nou met ons kind te maken, dat maken we wel zelf uit toch? Maar de stilte in mijn hoofd sloeg weer toe, die vreemde verdoving. Ik ging maar weer aan mijn werk.

Stella kwam woedend terug en sloeg met de deuren. Ze zweeg verder tegen me. Er klopte duidelijk iets niet.

Soms zijn andere mensen zo vreemd bezig en helpt het niet om daar lang over na te denken. We praatten er verder ook niet meer over. Stella was vreemd stil en nogal bozig.

Een paar dagen later, op kantoor, trof ik op een zeker moment Marinus in de hal met Stella. Ik kwam net de hoek om lopen en hoorde Marinus nog net iets tegen Stella zeggen.

‘Ik heb de foto’s gezien zelfs ... Denk erom hij mag van niets weten’, fluisterde hij toen hij mij zag aankomen.

‘Nee, dat lieg je toch’, zei Stella en keek vreemd en wat boos naar hem. Maar als ik bij ze ben, gaat het gesprek snel over ander zaken.

Wat mocht ik nu weer niet weten? Zijn er meer zaken die ik niet mocht weten? Marinus had de aandelen en regelde alles alleen. Ik mocht wel werken, maar niet weten hoeveel hij verdiende of hoe hij de vennootschap in Zwitserland regelde. Wel wist ik dat hij daar nogal wat zwart geld vandaan kon halen, zonder dat de fiscus daar achter kwam. Die vennootschap had hij snel in Zug opgericht, toen hij er achter kwam hoeveel geld er te verdienen was met Arabische opdrachten. De overwinst van de order van Koeweit ging naar Zwitserland.